

“

De steen heet de bezoekers welkom in een ruimte van muzikaliteit en warmte

Gids over het kunstproject van Bernhoven in Uden

de regenboog van bernhoven

bernhoven

Al behoren zij en hun geneeskrachtige gaven tot het sprookjesrijk, ze kunnen er misschien wel voor zorgen dat de bezoekers in Bernhoven even blijven staan in verwondering.

De kuurtuin

Landschapskunstenaar Ben Raaijman liet zich inspireren door de kuuroorden die in vroeger tijden zo in zwang waren bij de rijken der aarden. Raaijman ziet de tuin als een oase waar mensen even tot rust komen in een omgeving die voor veel mensen heftige emoties oproept die zij niet iedere dag meemaken.

Raaijman legde een lint van stenen vanuit de hoofdingang naar natuurgebied De Maashorst. Deze Deense zwerfkeien variëren in gewicht van zeventien tot achttien ton. De stenen nemen in omvang toe naarmate de bezoeker langs dit stenen lint richting de Maashorst wandelt.

De laatste en grootste steen wordt omspoeld door een weldadig tapijt van geluid. Een klankbeeld dat

figuurlijk een warme plek creëert, die bezoekers welkom heet en hen 'vangen' in een ruimte van muzikaliteit en warmte. (De muziek komt uit de film Megumi van Miriam van Veelen en is gecomponeerd door Robin de Raaff).

En wie nog meer van de natuur wil genieten, volgt het Bernhovenpad. Het Bernhovenpad is een cadeau van de gemeente Uden. Het is een wandelroute die vanaf Bernhoven door De Maashorst leidt. Wie weet, treft u daar in een stil moment toch misschien de nazaten van de witte eekhoorns of wellicht zelfs de schuwe eenhoorn.

Volg de eekhoorns met de QR code en ontdek de regenboog van Bernhoven.

Colofon

Het kunstproject De regenboog van Bernhoven is gefinancierd dankzij schenkingen van de medisch specialisten van Bernhoven, de huisartsen uit de regio, impuls gelden van de provincie Noord-Brabant en de Stichting Kunst Openbare Ruimte (SKOR). De kunstcommissie Bernhoven is bij dit project geadviseerd door brabants kenniscentrum kunst & cultuur: www.bkkc.nl

Kunstenaars:
Broos: www.brooswerk.net
(Pietertje van Splunter en Zeger Reyers)

Ben Raaijman: www.openbaarleven.nl

Foto's:
Wim Roefs, Gert Jan de Groot

Tekst:
Karel Bruinsma,
afdeling communicatie Bernhoven

Vormgeving:
Marieke Vugts, De Ontwerppraktijk

natuurlijk
bernhoven

“

In de vroege
middeleeuwen trekken
strijdende Germanen
door het gebied

“

De helende omgeving is
goed voor het herstel,
kan in ieder geval een
positieve invloed hebben

“

De witte eekhoorns
zijn dragers van
kleine wondertjes

Er was eens ...

... een oeroud gebied waar in de prehistorie jagers doorheen trokken, op zoek naar voedsel voor hun stam. Vervolgens kwamen in hun expansiedrift Romeinse soldaten naar de grenzen van het noorden van hun rijk en leefden samen met de boeren die hier inmiddels hun nederzetting hadden.

Dat waren misschien wel nazaten van die prehistorische jagers die in deze Maashorst hun domicilie kozen. In de vroege middeleeuwen trekken strijdende Germanen door het gebied. Na hun komst blijft het gebied stil en verlaten achter. Om een paar eeuwen later opnieuw door de mens te worden ontdekt.

In die tussentijd weven zich sagen en legendes in de herinneringen van de mensen, door troubadours en minstreels in liederen en gedichten

tot leven gebracht. Misschien leefden de witte eekhoorns uit de Noorse mythologie, hier achtergelaten door de Germaanse voorvaderen in de oerbossen van de Maashorst, wie zal het zeggen? En wellicht dat op de meest verborgen plek in deze vroege en onbetreden wereld de eenhoorn leefde.

Dat mythische fabeldier. Nobel, woest en schuw. De eenhoorn kan alleen door een maagd worden getemd. De hoorn van dit fabeldier zou medicinale krachten bezitten. Stof dat van de hoorn wordt geschrapt helpt tegen vergiftigingen en wie uit de hoorn drinkt, is beschermd tegen allerlei ziekten en kwaad.

Wellicht voeren een paar witte eekhoortjes mee met de Vikingschepen en bleven hun achterkleinkinderen achter in de ongerepte Maashorst. Deze eekhoorns waren de boodschappers tussen de Germaanse godenwereld en de mens op aarde. Zij zijn de dragers van kleine wonderen, van goede en soms onverwachte dingen.

Er is eens ...

... een ziekenhuis dat zijn vleugels uitslaat aan de rand van dat oeroude natuurgebied De Maashorst. Zo ongerept, mysterieus en stil als het in de prehistorische tijden was, is het niet meer.

Het gebied wordt nu doorsneden door een autoweg, maar geldt in het hedendaagse Nederland toch als een van de grootste aaneengesloten natuurgebieden in de provincie Noord-Brabant. Helaas ... de eenhoorn en de witte eekhoorns zijn verdwenen in de nevelen van de tijd. Ze leven slechts voort in sprookjes.

Bernhoven

Op 1 april 2013 betreft Bernhoven het nieuwe huis aan de rand van De Maashorst. Daarmee komen de beide ziekenhuizen in Oss en Veghel samen in een nieuw gebouw in Uden, goed bereikbaar voor de mensen in de regio Oss-Uden-Veghel waarvoor Bernhoven de juiste zorg, dichtbij en met een menselijke maat wil bieden.

In het ziekenhuis spelen kunst en natuur een belangrijke rol. Mensen komen meestal niet graag naar een ziekenhuis. Het is een omgeving die

heftige emoties kan oproepen. Daarom is veel aandacht besteed aan de inrichting en vormgeving van het ziekenhuis. Uitgangspunt daarbij is het principe van de 'helende omgeving'. De kunst moet aangenaam en herkenbaar zijn en geen nare gevoelens oproepen. De helende omgeving is goed voor het herstel, kan in ieder geval een positieve invloed hebben op het welbevinden van de mensen in het ziekenhuis. Daarom zijn veel wanden in het ziekenhuis voorzien van levensgrote foto's die fotograaf Wim Roefs maakte in De Maashorst.

De kunstcommissie van Bernhoven koos voor een 'totaalkunstwerk' dat die helende omgeving tot uitdrukking moet brengen. Het is gebruikelijk dat bij een nieuw gebouw relaties kunst schenken om dat gebouw aan te kleden. De kunstcommissie vroeg aan die schenkers beleefd om van afzonderlijke kunstwerken af te zien, maar een bedrag te doneren voor een totaalwerk.

De regenboog van Bernhoven

Zo ontstond het project 'De regenboog van Bernhoven'. Het kunstenaarsduo Broos, gevormd door Zeger Reyers en Pietertje van Splunter ontwierp het binnenkunstwerk. Het buitenkunstwerk werd ontworpen door landschapskunstenaar Ben Raaijman. Hoewel de kunstwerken afzonderlijk van elkaar zijn ontworpen, sluiten ze wel op elkaar aan.

Broos koos voor de sage van de witte eekhoorns uit de Noorse mythologie, en de legende van de eenhoorn uit de middeleeuwen. De witte eekhoorns zijn dragers van boodschappen tussen onze wereld en een wereld achter de horizon, dragers van kleine wondertjes. Die verwondering is met de eekhoortjes letterlijk in huis gehaald. Ze duiken op onverwachte plekken in Bernhoven op. Wie het ziekenhuis bezoekt, kan ze overal tegenkomen en misschien toveren ze een glimlach van verwondering op het gezicht van de bezoeker. Bovendien worden de eekhoorns én de bezoekers soms getroffen door de magische kleuren van de regenboog. Deze kleuren worden opgeroepen door prisma's die het zonlicht vangen

en vervolgens reflecteren. De zachte regenboogkleuren verwelkomen de bezoeker overigens ook al bij de entree. Het plafond van de draaideur is voorzien van een kleurrijk palet van zachte regenboogkleuren.

De regenboog symboliseert kracht, geluk, creatie en ruimte. Het is een samensmelting van licht in een perfecte en harmonische combinatie van schoonheid, belofte en verlichting. En, om weer even op de Noorse mythologie terug te komen: daarin wordt de regenboog gezien als de brug tussen de wereld van de mensen en de wereld van de goden. Ook in de bijbel wordt de regenboog omschreven als de handtekening van God onder het verbond tussen Hem in de hemel en de mensen op aarde.

En in de binnentuin zien we een eenhoorn en haar jonge veulen terug. Al behoren zij en hun geneeskrachtige gaven tot het sprookjesrijk, ze kunnen er misschien wel voor zorgen dat de bezoekers in Bernhoven even blijven staan in verwondering. Even lachen in het voorbijgaan, misschien even, heel even hun zorgen aan de kant kunnen zetten. *Zie afbeelding op de voorzijde.*